

Majvečji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Veja za vse leta \$4.00
Za pol leta \$2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States
Issued Every Day Except Sunday
and Legal Holidays
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N.Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 297. — ŠTEV. 297.

NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 19, 1919. — PETEK, 19. DECEMBRA, 1919.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

BOŽIČ NAJ PRINESE MIR

TARIŠKI LISTI PROSJO AMERIKO NAJ ODOBRI MIROVNO POGODOBO TER NAJ JO DA SVETU KOT BOŽIČNO DARILO. VSI LISTI SO ZA REZERVACIJE — ZAVEZNICI RAJE NE BO DO NASPROTOVALI NOBENI POGODBI, KATERO BI SPREJEL AMERIŠKI KONGRES. — POREČA E. L. JAMES.

Pariz, Francija, 18. decembra. — V nekem članku, ki je bil objavljen pretekli večer v tukajšnjem "Temps", je rečeno, da upa ves svet, da bodo do božičnega dne podpisale in odobrile Združene države mirovno pogodbo.

— Na božični večer bomo mogoče priča čudnega kontrasta, — pravi ta list.

— Nemčija bo najbrž do onega časa v polni meri izpolnila vse določbe mirovne pogodbe ter bo zopet zavzela svoje mesto med velikimi silami. Združene države pa ne bodo do onega časa še odobrile mirovne pogodbe ter bodo vsled tega še vedno v vojnem stanju z Nemčijo. Kako strašen bo ta epilog k zmagi, ki smo jo izvojeval skupno?

Ta odsotnost Združenih držav bo več kot zagonetna. Vzrok bo tudi velike zadrege med vsemi zaveznicimi Evrope. Vzrok pa bo še zadajje za veliko škodo, povzročeno stvari miru.

Naloga zaveznikov v Evropi bo povsem odkrita in očividna vsakemu. Tekom prvih tednov po uveljavljanju mirovne pogodbe je treba izvršiti veliko število važnih poslov ter rešiti veliko zelo najnujnih zadev. Treba je uveljaviti izpraznenje Šlezvika, Gorenje Šlezije ter vprizoriti dvoje ljudskih glasovanj v Prusiji. Tega pa ni mogoče vprizoriti brez uveljavljanja mirovne pogodbe od strani vseh prizadetih, čeprav so ta dejanja absolutno neizogibna ter potrebna.

Mir kot vojna imata svoje tajne naloge, ki so bolj nevarne kot katerakoli druga stvar. Ali si moremo predstavljati, da nam bo manjšalo bodrila in pomoči Amerikancev v tem težkem trenutku?

Kakšen pa bo položaj za Amerikane same! Ekonomski položaj med posameznimi državami bodo prekinjeni in treba bo nove orientacije glede vseh delžev Evrope. Dokler ne bodo zaveznički v stanju miru z Nemčijo, bo v Evropi vedno veliko vprašanje, ki bo preprečevalo vse mirne odnose med Nemčijo in zavezniškimi državami ter zapiralo skoraj vse prekontinentalne trgovske poti. Vse te ovinje pa bodo izginile v trenutku, ko bodo izrekli Združene države svojo končno besedo ter izjavile svoje mnenje glede mirovne pogodbe. Če bodo ostale Združene države izven kroga evropskih narodov, zaprete v svojo zlati kletko, katero so si zgradile same, kakšen bo položaj, ki bo nastal v Evropi?

Senator Unterwood je rekel v ameriškem senatu, da bodo Združene države prve, ki bodo sledilca trpele in to iz povsem umljivih razlogov.

Ali je to izključeno le trgovski problem?

— Ne, pri tem se prizadeta tudi bistvena vprašanja miru. Mir je mogoč le v slučaju, če izpremeni Nemčija svoje duševno razpoloženje. Ne zadostuje, da bi nemška vlada za nekaj časa in pogojno izpremenila svoje naziranje, kot je storila to že večkrat ter ga mora izpremeniti za stalno in za vedno. V tožačinevnu delu pa je treba drugačnih ljudi kot je baron Brockdorff Ranzau in njegovi tovariši.

Dokler bodo ostali kinjetje novega režima izročeni na milost in nemilost reaktivnarevem nemškega armadnega štaba in dokler bodo Muellerji imeli v rokah vso oblast nad diplomacijo po poklicu, toliko časa ne bo miru na tej ali oni strani Rena. Vedno bo treba pričakovati trenutke, ko se bo ponovila pošast iz leta 1914. Vesvet pa se mora zavarovati proti tej nevarnosti in če je treba zato doprinesti še tako velike žrtve.

Mi, ki si tako odkritosrčno želimo miru za našo izmučeno deželo, se obračamo še enkrat na celo človečanstvo ter na duševno razpoloženje, ki je najbolj odlični znak ameriškega značaja. Še enkrat pozivamo Amerikano, da ne sme mislit, da je odločena od evropskih delžev in evropskih vprašanj ter da se ne sme izključiti iz končnega uveljavljanja miru, h kateremu je v toliki meri pripomogla in ki pomenja mir ter oproščenje celega sveta.

Ce bo Amerika odobrila mirovno pogodbo, in če bo prišla evropskim narodom na pomoč s svojimi skoraj neučinkljivimi viri ter stopila v Ligo narodov, ki je sedaj paralizirana, potem bo dala pot za rojstvo novega duha, ki bo ublažil medsebojne odnose med narodi, uničil sile, ki so v preteklih časih dovajale do vojne ter spravile Nemčijo na stalin. H kateremu je v toliki meri pripomogla in ki pomenja mir ter oproščenje celega sveta.

Na drugi strani pa bo republiška stranka v državi New Yorka prisluška še v veliko slabši položaj, če bo vstrajala na svojem proti prohibicijonističnem stališču.

Mr. Anderson je v nadaljnem pojasnil, zakaj noče imeti nobenega opravka z newyorkško zakonodajo in zakaj se izogiba vsake popularnosti pri tem zakonodajnem telesu. Jaz za svojo osebo nisem nikdar skušal postati popularen pri zakonodaji in to iz enostavnega vzroka, ker sem predstavitelj agenture za moralno reformacijo, ki nikdar ne ugaja profesionalnim politikom in ki po gosto ovira njih načrte ter interesne skupin, katerimi služijo.

Dost se je govorilo v zadnjem času glede antisalonske lige in prav posebno o njenem superintendentu, ki je vse prej kot prijavljen pri posameznih članih newyorské zakonodaje. V tem oziru pa morem reči le to: Ta takozvana nepopularnost pri politiki je največja pomoč k popularnosti med moralnim elementom prebivalstva, kajti ta moralni element se boji vsled svojih bridičnih izkušenj profesionalnih politikov v splošnem.

ZAVEZNICI HOČEJO IZPREMENI.

Paris, Francija, 18. decembra. Nemški delegati so izvedeli od svoje vlade, da ne more Nemčija

val v višini tisoč čevljev nad gorškimi višinami v Siamu, nekako sto milj iztočeno od Moulnain. Orel je krožil nekaj časa nad aeroplano, ki je vozil le počasi radi vremenskih pogojev, nakar je planil navzdol ter zlomil desni propeler. Nato je nastal boj, katerega se je orel vdeležil ter nastal odletel, presenečen vsled doživljaja.

Poročnik Poulet, ki je spoznal, da ni vstanu nadaljevati s svojim letom, je iskal več kot pol ure, predno je našel primerni prostor za izkreanje.

Svoj stroj je popravil v primerem času ter nadaljeval s svojim letom do tukajšnjega mesta.

Francoski avijatik je izjavil, da je zapel veliko ptico, ko je pla-

PRIZOR Z NORWICH ŽIVINOREJSKE RAZSTAVE.

SUHAČI VSTRAJAO PRI SVOJEM

Suhacem je zrastel greben, in Anderson je obrazložil svoj načrt za uveljavljanje enforcement postave.

Protosalonska liga je sestavila program za tekočo zimo ter pripravila vse načrt za oster boj, kajega namen je do skrajne mere ustavljal takozvanou enforcement postavo.

Toreadvne načrt je obrazložil W. H. Anderson, državni superintendent te lige v pamphetu, ki je bil izdan ravnokar.

On pravi: — Program vsebuje predvsem določbe, potom katerih naj bi se prisilil katerokoli antiprohibicijskega governanca k temu, da podpiše katerokoli načrt za oster boj, kajega namen je do skrajne mere ustavljal takozvanou enforcement postavo.

Anderson pravi v svoji proklamaciji, da bodo governeri brez vsake moči v slučaju, da bi skušali odreči podpisanja, take zakonitne predloge za podpis katerokoli načrta za oster boj, kajega namen je do skrajne mere ustavljal takozvanou enforcement postavo.

Na drugi strani pa bo republiška stranka v državi New Yorka prisluška še v veliko slabši položaj, če bo vstrajala na svojem proti prohibicijonističnem stališču.

Mr. Anderson je v nadaljnem pojasnil, zakaj noče imeti nobenega opravka z newyorkško zakonodajo in zakaj se izogiba vsake popularnosti pri tem zakonodajnem telesu. Jaz za svojo osebo nisem nikdar skušal postati popularen pri zakonodaji in to iz enostavnega vzroka, ker sem predstavitelj agenture za moralno reformacijo, ki nikdar ne ugaja profesionalnim politikom in ki po gosto ovira njih načrte ter interesne skupin, katerimi služijo.

Dost se je govorilo v zadnjem času glede antisalonske lige in prav posebno o njenem superintendentu, ki je vse prej kot prijavljen pri posameznih članih newyorské zakonodaje. V tem oziru pa morem reči le to: Ta takozvana nepopularnost pri politiki je največja pomoč k popularnosti med moralnim elementom prebivalstva, kajti ta moralni element se boji vsled svojih bridičnih izkušenj profesionalnih politikov v splošnem.

ZAVEZNICI HOČEJO IZPREMENI.

Paris, Francija, 18. decembra. Nemški delegati so izvedeli od svoje vlade, da ne more Nemčija

MIROVNA POGODBA

Senatorji nočejo vedeti ničesar o svojih voditeljih v krompromisnem načrtu glede mirovne pogodbe.

Washington, D. C., 18. dec.

Neoficijski komitej za spravo je danes toliko napredoval, da je prejet senatorjev pripravljenih dati kongresije glede mirovne pogodbe, vsled česar je pričakovan, da bo zadeva mirovne konference rešena takoj potem, ko se bo kongres zopet sestal po Novembetu.

Danes je v splošnem preladovalo mnogo, da bodo rezervacije

senatorja Lodge-a sprejeti pri splošnem predlaganju teh rezervacij. Demokrati pa bodo zahtevali, naj se odstrani vse strankarske znake ter tem potom oprosti vse rezervacije strankarskega značka. Glasi se, da bo mogoče na primeren način urediti vprašanje člena desetega.

Celi načrt ratifikacije bo predložen predsedniku, s katerim se bodo posvetovali načelniku različnih strank. Voditelji na občih strankih se bodo med tem časom vzdrževali takozvanou enforcement postavo.

Na drugi strani pa bo republiška stranka v državi New Yorka prisluška še v veliko slabši položaj, če bo vstrajala na svojem proti prohibicijonističnem stališču.

Mr. Anderson je v nadaljnem pojasnil, zakaj noče imeti nobenega opravka z newyorkško zakonodajo in zakaj se izogiba vsake popularnosti pri tem zakonodajnem telesu. Jaz za svojo osebo nisem nikdar skušal postati popularen pri zakonodaji in to iz enostavnega vzroka, ker sem predstavitelj agenture za moralno reformacijo, ki nikdar ne ugaja profesionalnim politikom in ki po gosto ovira njih načrte ter interesne skupin, katerimi služijo.

Dost se je govorilo v zadnjem času glede antisalonske lige in prav posebno o njenem superintendentu, ki je vse prej kot prijavljen pri posameznih članih newyorské zakonodaje. V tem oziru pa morem reči le to: Ta takozvana nepopularnost pri politiki je največja pomoč k popularnosti med moralnim elementom prebivalstva, kajti ta moralni element se boji vsled svojih bridičnih izkušenj profesionalnih politikov v splošnem.

ZAVEZNICI HOČEJO IZPREMENI.

Paris, Francija, 18. decembra. Nemški delegati so izvedeli od svoje vlade, da ne more Nemčija

KOROŠKA PRIPADA AVSTRIJI

Vrsilo se je javno glasovanje in večina prebivalstva se je izrekla proti Jugoslaviji.

Dunaj, Avstrija, 16. decembra. Poročilo glede ljudskega glasovanja, ki se je vrnilo na Koroškem, naznajajo, da se je veliko večina prebivalstva izrekla za Avstrijo. Se celo taki kraji ki so bili pod jugoslovansko kontrolo, so glasovali za Avstrijo.

(Kmalo po sklenitvi premirja se jugoslovanske čete zasedle prebivalstvo Koroške, s Celovecem in Gospodsvetiskim poljem vred. Mirna konferenca je določila, da se mora v teh krajih vršiti ljudska glasovanje, ter naj se ljudstvo izreče, če je za Jugoslavijo ali za Avstrijo. Čitatelji vedo, da ni bolj zagrizenih ljudi kot so koroški nemurji. Po dolgem pričevanju in s pomočjo raznih italijanskih komisij se jim je posrečilo toliko uplivati na prebivalstvo, da je glasovalo za Nemec. Če bi se vrnilo za vsak kraj posebej glasovanje, bi bili Jugoslovani na velikem dobičku. Tako je pa Celovec, ki je nemško mesto, odtehtal. To mesto ima namreč približno dvajset tisoč prebivalcev, toraj veliko več kot pa deset ali dvajset čisto slovenskih krajev. Ni čuda potem, če so bili ti kraji v manjšini. V poročilu ni povedano, če se je vrnilo ljudska glasovanje samo za Celovec in njega okolico ali za celo Koroško. Najbolj značilno pri tem pa je, da je dala mirovna konferenca koroskim Nemcem pravico samoodčuvanja, Kraševcem, Primorecem in Dalmatincem je pa noče dat. Op. ur.)

Dunaj, Avstrija, 17. decembra. Tirolski deželni zbor je naprosil vladu avstrijske republike naj pri najvišji svetu v Parizu izposluje oziroma načrto po italijanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatve, toda za kake močne zamude v izplačilih ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir ... \$ 4.65

100 lir ... \$ 8.70

500 lir ... \$ 43.50

1000 lir ... \$ 86.00

Danar nam poslati je najbolj po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

TVRDEKA FRANK SAKSER.

ROJAKI NAROCAJTE SI: NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNICK V ZDAZAVAH.

London, Anglija, 18. decembra. Turško-arabsko gibanje se širi po Mezopotamiji. Arabci so baje začeli vladno poslopje v Bhebezoru. Turško-arabske čete prodriajo ob Evfratu proti Bagdadu. Angleške oblasti ugibajo, kako bi bilo mogoče napraviti mir.

REŠKO Vprašanje rešeno

UMAKNENJE PESNIKOVIH ČET JE BILO ZAVRŽENO. KER ZAHTEVAJO NJEGOVI VOJAKI ANEKSIJO OD STRANI ITALIJE. — D'ANNUNZIOIMA VEČJI UPLIV KOT PA LAŠKI KRALJ. — POGOJI GENERALA BADOGLIA.

"GLAS NARODA"

NEW YORK PUBLISHING COMPANY
By subscription

FRANK BAERLE, President

COUNCIL MEMBER, THE

Office of Business of the International and American News Service
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA' DANE VSEH DANOVNIKOV, KOTI IN NEDELJNIKOV.

Na vseh letih vseh let in Evropi in na vseh letih na Americi New York \$1.00
Canada \$1.00 U.S. Postage due \$1.00
Na pol leta \$0.50 Za pol leta \$0.50
Na leta \$1.00 Za leta \$1.00
Na vseh letih na Americi New York \$1.00 Za Europe za vseh leta \$1.00

GLAS NARODA
("Organ of the People")
WEEKLY NEWSPAPER DAY except Sundays and HOLIDAYS.
Subscription yearly \$4.00.

Advertisement on agreement.

Danes bomo podpisali za osebnosti se na prihodnjem
Denar naj se blagovno pošljati po Money Order.
Na vseh letih kraljevskih prostino, da ne nam tudi prejde nov
najem, da hitroje naložitve.

GLAS NARODA
Editor: George of Manhattan, New York 250, N. Y.
Telephone: 2575 Cortlandt

Enrichissez vous, mes enfants!

To pomeni v slovenščini: "Bogatite se, moji otroci!" in to je bilo vedno geslo starega Pašiča. Ničesar se mu ne more očitati, dobro je skrbel za svoje otroke.

Lansko leto se je pa njegova družina čudežno pomnožila. Sprejeti je k sebi še dvoje dece, po jeziku in po krvi rodne, ter prizelj pri svoji patrijarških bradi, da ne bo med vsemi njegovimi noben, niti najmanjšje razlike.

Kljud temu je pa razlika, preečnja razlika, čeravno jo je hotel dr. Vojislav Jovanovič, ravnatelj jugoslovanskega uradnega informacijskega urada v Washingtonu zanikati v svojem pismu, ki ga je postal kot odgovor na članek "Enakopravnost ali kaj?" uredništva "Glasa Naroda".

V pismu je konstatiiral naslednje:

V slovenskih krajih je čisto slovenska administracija.

Slovenski poslanci govorijo v belgrajskem parlamentu slovenski. Uradni list kraljevine S. H. S. izhaja razen v srbohrvaščini dejoma tudi v slovenščini.

Slovenci so dobili v Ljubljani slovensko univerzo.

Če piše kak Slovenec belgrajski vladi v slovenskem jeziku, dobri odgovor v slovenščini.

Kakorhitro bo na razpolago dovolj sredstev ter se bodo prilike izboljšale, bo dr. Vojislav Jovanovič preskrbel, da bodo dobivali slovenski listi v Ameriki slovenska poročila od uradnega jugoslovanskega informacijskega urada.

Prepričani smo, da je gospod ravnatelj kot dober Jugoslov, velik prijatelj Slovencev ter da bo napel vse sile, da bo čimprej mogoče ugordil naši prošnji.

To je odgovor na zadnjo njegovo točko, glede prejšnjih je pa stvar naslednja:

Kakšna pa naj bo adminstracija v slovenskih krajih kakor slovenska? Menda so v Belgradu vendar toliko pametni, da jim naenkrat ne bodo obesili cirilice?

In slovenske univerze je v Ljubljani: Strela božja, kakšna naj bo kot slovenska? Turška ali kitajska?

Slovenski poslanci govorijo slovenski? Se v dunajskem parlamentu so smeli, pa bi v belgrajskem ne?

In na slovenska pisma odgovarjajo slovenski? Kako pa kot slovenski? Če ste poslali dunajskemu čifutu denar in zraven pismo v slovenščini, se vam je slovenski zahvalil. To je biznes in deloma tudi tak.

Oglejmo si pa še par drugih stvari, katerih ne bo mogel gospod doktor tako zlepia zanikati.

Jugoslovanska mirovna delegacija v Parizu je štela stopotnajst oseb. Med vsemi temi je bil pa samo en Slovenc, namreč dr. Žolger. Marušič, Vošnjak, Zupančič in Šorli so namreč posrbeni Slovenici, dr. Johann Schwiegel je pa še vedno prava avstrijska korenina.

Iz tega se da tuji sklepata, zakaj je bila jugoslovanski mirovni delegaciji veliko bolj pri sreu Macedonija kot pa primorski krajji, čeravno je za Jugoslavijo ena sama kraska vas večjega pomena kot pa vsa Macedonija z Albanijo vred z ozirom na balkanski mir.

V Ameriko prihajajo neprestano jugoslovanske komisije, vojske, trgovske in vsakovrstne, katerim ne vemo imena. Ni ga Slovencev v komisiji, pa če ga iščete z lučjo.

— Saj sta vendar Perić in Svetek v Ameriki — boste rekli gospod doktor. — No, dobro, dva sta prva in zastopata delo. To se navsezadnje spodobi, kajti celo Slovenija je polna delavec.

V Washingtonu je poslanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Če smo prav informirani, ni tam niti enega Slovencev; niti ene za človeka, s katerim bi se naš človek lahko posvoje pomenil.

V New Yorku je generalni konzulat kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, v njem pa samo srbo-hrvaški napisi in samo srbo-hrvaški ljudje.

V Ameriki je pa nadalje na stotine zmožnih in šolanih Slovencev, ki bi bili zmožni opravljati pri našem konzulatu in našem poslaništvu kako boljje in odgovornejše delo kot pa delo zadnjega skribonta, pa morajo kopati v majnah.

Vidite, gospod ravnatelj, to je samo par dejstev. In ker vemo, da ste pošteni in odkritosrni, boste sklonili glavo rekoč: Res je.

Če vse to doborda premislimo, pridemo nehotje do zaključka, da Jugoslaviji ne vladajo triomenski narod, ampak da ji vlasta Pašič ter da je še vedno v veljavni njegovo znamenito geslo:

"Enrichissez vous, mes enfants!" — Bogatite se, otroci moji!

— Trda je trda — je rekel fabrikant, ki ni mogel dobiti mehkega premoga.

126 milijonov dolarjev je stal premogarski štrajk. Hvala Bogu, da smo vajeni v sedanjem času velikih številk. Občutili bomo še tedaj, ko bo treba za tono premoga plačati 50 centov več.

D'Annunzio bo ostal na Reki. Rečenake pravijo tako. Pesnik se mora vkloniti volji žensk.

Sir Chandra Bose v Londonu je sestavil aparat, potem katerega je mogoče videti kako raste trava. Za božjo voljo, ne importira ga, tukaj v naši deželi je namreč na tisoče modrijanov, ki glijajo rasti travo.

Dopisi

New York City.

Stavka newyorskih izdelovalcev ženskih in otročjih slaminikov in klobukov je deloma prezivila svoj čas in sicer v downtown distriktu. Stavkarji in stavkarice so se skoraj po 12 tednov trajajoči borbi zmagovalno vrnili na delo. Ob prizetu stavke seveda nismo pričakovali, da bi to trajalo toliko časa, in vsed tega smo zadnji čas postajali že jako nestrpni. Toda bili smo z večino vsi edini vztrajati do konca, z izjemo nekaterih, ki so bili zadnji čas že primorani poiskati si zasluzek (pri tem ne mislim ore, ki skebajo). Imeli smo vsakovrstne težkoče, toda podlegli jin nismo, in s tem smo pokazali svojim delodajalem, da ne le oni pač pa tudi mi delave zamorejeli edini, kadar gre za naš živstanek.

Ni sicer še vse končano s tem, da je Ladies Straw Hats Manufacturers' Protective Association pristala v naši zahteve, ker poleg nekaterih neodvisnih delavnic, katerim bomo prišli v okvir v najkrajšem času, imamo še National Association of Ladies Hatters, proti kateri se je ponovno in soglasno sklenilo nadaljevati s stavko do skrajnega konca in konečne zmage. Tako ostanejo vse teverne razen ene v uptown distriktu. Še v nadaljevanju stavke, in vsekoga, ki dela v teh tovarnah v tem času, se smatra za skeba. Vzdrževanje stavke v tem distriktu je težnje in to vsed tega, ker delavke še niso bile zadostno organizirane in zato se tudi preečuje število od njih ni odzvalo klicu na obrambo. Toda priznati se mora, da se ni od njih niti toliko pričakovalo in še posebno ne, da bi delavke, ki niso nikdar prej spadale v kakšni uniji, bili tako vztrajne in po 14 tednih stavke še vedno tako edine ter navdušene za vztrajati še vnaprej. Kljud vsem neprjetnostim, katere jim nudijo delodajalec s svojimi špijoni in gangsterji, poslužujejo se vseh mogočih metod, kot naprimjer injunction in denunciranje pri sodišču, samo da bi jim vzel pogum. V listih oglajo nepristenti, "Open shop, 44 hours work, best pay in the city" in kaj stičnega. S tem seveda samo priznajo, kako jih imamo pridružiti. Tem oglašenju se stavkarice le smejijo, a ne tako nekaj naših Slovencev, izmed katerih se nekateri celo pripadajo k naši uniji. Osesile so si copate na oči in ušeša ter se odzvale obupnemu klicu bogatih reverjev v uptownu in sedaj v božjem strahu skebajo ter za jededeve denarje ponagajajo polnitki nikdar polne malhe onih, pred katerimi imajo le strah in bojazen, da se nekoga dne ne znajdejo načrti brez dela in brez del, ki pričakovane pomoči. To omenim le vsed tega, ker se je že ponovno izkazalo, da do sklepa tudi delodajalec nimajo nikakšnih obzirov in spoznanja ter le v službu potrebe so jih dobrodošli.

Stavka newyorskih izdelovalcev slaminikov in klobukov ne le samo v našem lastnem interesu, pač pa je pri tem zainteresirana celo slaminarska industrija Severne Amerike. New York je središče te industrije in od stališča te industrije v New Yorku je odvisen razvoj te industrije. Narančno je torej, da je tudi New York središče organiziranja delavcev v tej obliki, in od naših uspehov je odvisno tudi, kaj se bo zamoglo storiti dragod. Zato se tudi delavci te industrije v drugih mestih lahko veselijo z nami vred naše zmage, dasi še ni popolna sano polni upanja, da bo in sicer kmalu.

Končam moj dopis, želeč vsem Slovenkam in Slovenskem vesoviču in srečno novo leto! Slovenka.

se zunaj tepejo in padajo na zemljo, tako da je že vsa narava pokrita z belo odceno.

Kaj pa farmerice, so že tudi zaspale, ker ni nobenega dopisa več o njih? Želim, da bi se kmalu kateri zglašila in popisala, koliko jaje znesajo v tem huden mirazu njene kokoši. Oglasi naj se se farmerice iz Rush, Colo., ker bi rada izvedela, kako se ji tam dopade, ker bi tudi jaz rada šla tja; sem naureč prijateljica svežih jaj.

H konec mojega dopisa pozdravljam vse Slovence širom Amerike, posebno pa farmerice Nadege v Rush, Colo., ter želim vsem veselje božične praznike in srečno novo leto 1920!

Vera Nagode.

Johnston City, Ill.

Danes je mesec in pol, odkar smo zaštrajkali Združeni premogarji v Ameriki. Štrajk je bil v času, ko se največ premoga potrebuje. Ta štrajk je spravil premogovne barone v Škripe. Tako jih je stopila vlada na pomeč in zagrizala štrajkarijem čes, da je štrajk nepostaven.

Danes, 15 dec., ko to pišem, sem viden več premogarjev, ki se vračajo nazaj v rove. Trgovci so se poskušali pri vsaki reči in vsak postopačne navajati cene, kako se mu poljubi, samo ti, ubogi de lavec, se ne smeš ganiti za pravico. Pravica pa mora enkrat zmagati!

Anton Ferles.

James City, Pa.

Tukajšnja tovarna American Plate Glass Company obratuje s polno paro vsak dan, razen nedelj in v napovedanih praznikov, ki sta tukaj samo dva in sicer 25. decembra ter 4. julija. Tukaj ne vemo za druge praznike.

Dne 7. decembra smo vstanovili novo društvo pod vzdvetom rojaka Petra Polovčiča. Imenuje se Oštirivih Naprednih Slovencev in smo ga pridružili SNPJ. Društvo steže 21 članov ob vstanovitvi. Dolgo smo spali ter podpirali družne ničvredne zavarovalne družbe. Priskrbi je prišel vsak mesec z plačilo, še je bil pa kateri bolj moral, pa še ledni in trikati na vrata, nazadnje pa še ni niž dobil. Lani, ko je bila influenca in ko je par rojakov obolelo zanjo, ga pa sploh ni bilo več pobirati, ker se je lal, da bi bila družba preveč na škodi, ko bi plačala bolniščo pod preroj slovjan Žetom, bratje in sestre, držimo se trdno naše podporne organizacije, naše geslo, na bo: vsi za enoto, eden za vse.

Zadnji sem čital dopis od neke Slovenke, ki bi rada izvedela kod doma gospa Storklja. Svetovala bi ji, da naj se preseli sem v James City. Tukaj je bo gotovo srečala, saj je skoraj vedno tukaj na obisku. Ne izgrez nobene hiši, v vseki se vstavi. Grotovo bi se tudi njeni ne izognila.

Končam moj dopis, želeč vsem Slovenkam in Slovenskem vesoviču in srečno novo leto!

Slovenka.

Cleveland, Ohio.

V Clevelandu je velika Slovenska, toda malokdaj vidim kak dopis od tukaj. Vdrok je pa menda, ker same nimajo časa, ker se tukaj predpostavlja, da se morajo poskrbiti evertke za zimo, da jim ne bodo preveč dolgi večerji. Kateri imajo pa že svojo boljšo polovicno, so pa preveč zaspani, da bi se kaj delasili z dopisom. Zato, sem se jaz namerila pisati par vrstic, če ne bom že jaz zaspala, ker sedim ravno pri peči, kjer se prav rado zaspri. Zunaj burja piha, da kar skozi šipe maraz leti, in bele male

Jugoslovenska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1906

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIK:
Predsednik: MIHAEL ROVANEC, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 108 Pearl Ave., Newark, Del.
Sekretar: JOSEPH PISHER, Ely, Minn.
Slogajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Sloganik: LOUIS COSTELLO, Newark, Del.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:
Dr. SOS V. GRABEK, 848 E. Ohio St., N. Y. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
JOHN GOUDÉ, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 5641 Av. H, N. Y. Chicago, Ill.

WAN VAROGA, 5150 Natoma Alley Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:
GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.

LEONARD RABOUD, box 456, Ely, Minn.

JOHN RUPNIK, 6, R. box 84, Report, Pa.

PRAVNI ODBOR:
JOSEPH PLAUMT, Jr. 624-1st Calumet Blvd., Johnstown, Pa.

JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.

MATTE POGORELIC, 7 W. Madison St. Room 885 Chicago, Ill.

ZDRAVEVALNI ODBOR:
RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave., NE Cleveland, Ohio.

FRANK ŠKRABEC, 4464 Washington Street, Denver, Colo.

GEORGE KREŠČAK, 407-8th Ave., Johnstown, Pa.

</

GOZDNI ROMAR

FRANCOSKI SPISAL GABRIEL FERRY.

Za "Glas Naroda" prevedel G. P.

107

(Nadaljevanje.)

Vzgledu prvih dveh je sledil tretji Indijanec, ki je stopil iz kroga, ki se je bil storil krog jetnika.

— Škalp bo pripadel meni, — je reklo.

— Potem bom imel jaz pravico, — je reklo četrti, — uliti na glavo brez škalpa vrelo mast, katero bomo dobili iz trupelj njegovih bratov.

Baraha je pričel povsem dobro umevati te strašne posameznosti, kajti izrazite kreteže so mu nudile več kot potrebno pojasnilo. Nato je nastopil za Baraho trenutek miru, kajti Indijanci so zopet pričeli s svojim plesom. Kmalen pa je bilo čutiti tudi tuljenje, namreč tulejenje nestrpnosti iz grl teh tigrov v človeški splošnosti.

Nato je vstal ranjeni glavar, ki je ostal z Antilopo na višini, da oznanji vojnikom, da je prišel trenutek, ko lahko pričnejo trgati svojo žrtev.

Ura Baraha pa ni še napočila. Dosedaj je bil mučen le moračno.

Neki vojnik, kogoj oblike, čeprav indijanska ni bila prav nič podobna oni Apačev, se je naenkrat pojavit v svetlobnem krogu, katerega so tvorili goreči vozovi. Njegov dohod ni pa nikogar presestil. Le ime El Mestizo je šlo od ust do ust.

Neznan je resno z roko pozdravlil zbrane vojnike ter šel nato proti jetniku. Plamen je zadostno osvetljivel potese Baraha, da je nevodoši zapazil bledico, ki jih je pokrivala. Njegov obraz je kazal veliko zaničevanje brez najmanjše trohice usmiljenja. Baraha pa je napravil kretanje presenečenja. Sposnal je namreč zopet skrivnostno osredo, katero je tekom dneva videl v čolnu v reki sredi Međenih gora.

El Mestizo je nagovoril Baraho v angleškem jeziku, katerega pa slednji ni razumel ter nato v francoskem in konečno v španskem jeziku.

— Oh, — je vzklknil, — ē me rešite, vam bom dal toliko zla, ta kot ga morete nesti.

Baraha je izgovoril te besede tako prepričevalno, da je bil Indijanec (kajti pripadal je bolj indijanskemu kot belemu plemenu) od tega resnično presenečen. Njegov temni obraz je pričel blesteti.

— Ali res? — je reklo.

— Senjor, — je reklo Baraha, — tako gotovo kot bom umrli takoj strašne smrti, če me ne more rešiti vaše posredovanje. Čujte! Šli boste z menoj. Vzeli boste deset, dvajset ali trideset vojnikov in če vas do zjutraj ne privedem pred največjo zlato jamo na svetu, potem me lahko mučite na najbolj strašen način!

— Skušal bom, — je reklo neznanec. — Ne gorovite ničesar drugega, kajti Indijanci, čeprav se ne brigajo dosti za zlato belokozcev, vendar ne smejo vedeti kak predlog mi stavite. Tiho! Čujejo nas.

Krog divjakov, ki so bili že nestrpni ter hoteli pričeti s slovesnostjo, se je že zožil.

— Dobro, — je reklo neznanec v indijanskem jeziku in naglas. — Povedal bom v uho glavarju besede jetnika z belo kožo.

Pri teh besedah je vrgel skrivnostni neznanec zapovedovalen pogled na skrog, vsed katerega so se krvoločni umaknili ter se približal glavarju. Ko je dospel na griček, na katerem je sedel Črni sokol, je vzklknil:

— Noben Indijance se ne sme dotakniti jetnika z belo kožo, dokler ne bosta oba glavarja končala svojega posvetovanja.

Zarez upanja je zablestel v očeh Baraha in dočim so metali njegovi krvniki manj poglede krvoločne nestrpnosti, je čutil nesrečen, kajga lice je bilo obrnjeno proti možu, od katerega je pričakoval svojo rešitev, kako mu je enkrat srce radostno utriplalo ter drugič zopet zastalo od strahu. Sredi cele povodnji strahov je občutil Baraha vsa ona paleča čustva, ki so v stanu pobiliti v teku par ur lase človeka.

Posvetovanje obeh glavarjev je dolgo trajalo. Očividno je bilo le težko pregoriti Črnega sokola. V splošnem pa ni segla nobena beseda do ušes Indijancev, a tudi njih krenjeni ni bilo lahko razumeti.

El Mestizo je pokazal z roko proti Meglenim goram. Opisal je s prstom krivo črto, kar je brez dvoma pomenjalo, da jih je treba prekoračiti. Nato je označil z obema rokama neke vrste krog, da mogče označi veliko planjavbo. Konečno pa je pokazal na ubite konje v taborišču ter oponašal galopiranje konj.

Kljub temu pa si je indijanski glavar pomisljal, ko je Baraha kajga oči so požirale oba glavarja, zapazil, da je napravil on, ki se je zavzemal zanj, žalosten obraz ter reklo natih par besed v uho glavarja. Kljub obvladanju samega sebe ni mogel Indijanec zatreći blisku sovraštva, ko se je pojavit v njegovih temnih očeh.

Konečno je dostavil El Mestizo glasno, tako da je lahko vsak deč:

— Ka je je ta strahopetni zajec (pri tem je pokazal na jetnika) v primeri z Indijancem močnega sreca ter mišic iz jekla, katerega vam bom izročil! Kakor hitro bo solnce, ki bo sledilo jutrušnjemu, trikrat osvetilo zmijo, se bosta Main-Rouge in Saing-Mele sestala s Črnim sokolom na onem mestu, kjer se združuje Gila reka z Rdečo reko, v bližini jezera bivolov. Tam bodo Apači našli konje, katera so ujeli zanje belokožci. Tam se tudi nahaja oni, ki....

Črni sokol pa je prekinil tujev s tem, da mu je podal roko v znamenje, da je kupuje zaključena. Nato je odkorakal tujev z grčko navzdol, vrgel na razočarane Indijance trden pogled, potegnil nož ter prerezal vezi Baraha.

Ne da bi poslušal zahvale pustolovec, je tujev odpeljal Baraha na stran ter reklo z glasom ponosne pretnje:

— Ne igrajte se z mojo lahkovernostjo. Tam doli me pričakuje moj spremljevalec in vzel bom s seboj še enajst apačkih vojnikov.

— Ah, — je reklo Baraha, — to je zelo malo. Zaklad branijo trije možje, med katerimi sta dva naravnost strašna. Njih puške niso še nikdar zgrešile cilja.

Tujec se je zanimalivo nasmehnil.

Main-Rouge in jz. nisva še nikdar vzela zastonj sovražnika na piko, če sva le mogel videti toliko njegovega trupla kot je veliko koruzno zrno, — je reklo tujev ter pokazal na svojo puško. — Črni sokol je slep in počasen v primeri z nama.

Indijanec je nato zapustil goreče taborišče zlatoškalcev. Črni sokol je z glavnim oddelkom svoje čete odšel v smeri proti jezeru bivolov in oba odpolanca njegove osvete sta krenila v drugo smer.

Antilopa se je z desetimi vojnikami podal na ustje reke, da pošče tam sledove treh lovec.

El Mestizo in Baraha sta sledila z enajstimi nadaljnimi Indijanci poti, ki je vodila proti Zlati dolini, dočim so se sesedli zadnji ostanki vozov ter ugasnili v krvi, katere zemlja še ni mogla popiti.

ANGLESCINA

Pouk potom dopisovanja s pomočjo angleško-slovenskih učnih zvezakov.

Traja 6 mesecev. Vpišete se lahko vsak čas.

Šolnina ca celi tečaj \$10.

Če želite imeti več pojma o angleških slovnicih in jeziku s loh, pišite še danes za pojasnila.

SLOVENSKA KORESPONDENČNA ŠOLA
(The Slovenian Correspondence School)
6119 ST. CLAIR AVE (BOX 10) CLEVELAND, OHIO

Izreite ta listek in ga pošljite s svojim naslovom:

IME
CESTA ALI P. O. BOX
MESTO

Petdeseto poglavje.

DVA PIRATA STEPE.

V pričetku te povedi smo že omenili, kako je lov na kožuhovino in dragocene kovine v gozdovih in stepah Amerike od Kanade pa do Tihega oceana, proizvedel nov in čuden razred ljudi. Po svoji najboljši moči smo skušali orisati te lovece in zlatoškalce.

Predniki teh pustolovcev, kajih navade so bile v splošnem iste kot one Kanadev in španskega loveca, so se morali izprava boriti le s pravimi posestniki gozdov in step. Pozneje pa so se morali njih potomeci boriti s še bolj strašnimi sovražniki kot pa so bili Indijanci.

Beločožci, ki so vzljubili divje živiljenje ter postali s tem rene-gati civilizacije, so pogosto sklepali z indijanskimi plemenimi mimo-idoče zvezne in ti pustolovci so bili očetje plemena, ki je imelo v žilah mešano kri. Ti mestici so podevali, kot se to skorod vedeni zgodili, napake belega plemena ter tudi ohranili slabe strani indijanskega. Nepoboljšivi roparji kot Indijanci, strašni kot njih očetje v porabi orožja, obenem civilizirani in divji, so razumeli jezik svojih očetov in jezik mater ter bili vedno pripravljeni zlorabititi svoje znanje ter oslepariti tako Indijancev kot belokožcev. Vsled tega so mestici strah steči ter najbolj strašni sovražniki, na katerih mora naietičet človek v njih. K tem strašnim zaveznikom Indijancev je treba pričestevati še belokožci, ki so bili radi zločinov pregnani iz mest in ki so obenem z brezkarjenostjo našli v stepah tudi prilik, da ugode vsem svojim divjim strastem. To so bili novi sovražniki, s katerimi so se morali boriti pozneje loveci in zlatoškalci.

(Dalje prihodnjih)

ŽENITNA PONUDBA.

Mladenc, star 21 let, z lep.prihrankom in stalnim delom, se želim seznaniti s Slovencu ali Hrvatu v starosti od 17 do 25 let v svrhu ženitve. Slika se želi ter se povrne na zahteve. Za tajnost se žamči. — J. Ž. 7715 Vineyard, Cleveland, Ohio.

Rad bi izvedel za mojega serodnika FRANKA RES. Dona je iz Nemške vasi Št. 48 pri Ribnici na Kranjskem. Pred 5. leti se je nahajjal na Eylethu Min. Naš se oglašal sam, ali pa že več kažku prijatelj za njega, najti manzanni njegova življenja. Pri meni ima pismo od svoje žene — Frank Andolsek, 227 W. Poplar St. Chisholm, Minn. (19.20-12)

WSS WSS WSS WSS WSS

Pekoče grlo, bolečine v prsih znamenja influence.
Dajte grlu in prisim oživljajočo vdrgnitev s

Pain-Expellerjem

ter pokrite prsa s sukneno obvezo. Ne izpostavljajte se potom zamaranjanju prehladi vnetjem, pljučnicu, influenzu in drugim nevarnim bolezni.

Kupite Pain-Expeller danes v vaši lekarni, 35 in 65 centov steklenica. Pristina ima našo tvorniško znakom.

"SIDRO"

Ne jemljite nadomestil ali posnetkov.

F. AD. RICHTER & CO.
326-330 Broadway, New York

Tisočeri rešeni.
Jedilko bolnikov, ki zdravilo razne bolezni brez uporabe, jih končno spoznalo, da povrčajo trakulja in drugi črvi njihovih bolezni. Če ste upali, imate močne grlo, bolečine v prsih, znamenja influenze, jezik zgago, vetrove v želodcu, pljučnice, glavobol, zrte, slab tek, slab občutek v želodcu, svetlovo sapo, veliko nervoznost, hude bolečine v želodcu in drobu, če ste izdelani, če nimate veselje itd. ne izdaje niti enega cent več, upak se prepeljite v Pittsburgh ter dovoljite, da vam bodo X-ZARKI povedati resnico. Po naši metodi, brez učinkov.

PENN LABORATORY
708 PENN AVE 2 nadstropje PITTSBURGH, PA.

Ura od 9. dopoldne do 8. zvezde. Ob nedeljah: od 9. do 12. dopoldne.

Tempotom se opozarja vse podanike države Srbov, Hrvatov in Slovencev, naj vprihoduje ne kupuje pri kompanijah šifkari preko Trsta. Italijanski konzulati ne vizirajo potnih listov in je potovanje v domovino preko Trsta nemogoče. Srbci, Hrvati in Slovenci pa zavorejo potovati zasedaj edino preko Marseja, odtam pa preko Dubrovnika ali preko Soluna v domovino.

Nihče naj ne kupi karte preko Trsta, ampak samo do Marseja. V Marseju daje ušč konzulat navodila za nadaljnjo potovanje.

To naznanih naj vpošteva vsak kdor se hoče podati v staru kraj.

M. J. PUPIN,
generalni konzul SHS.
New York, 1. dec 1919.
(2-31-12)

PREDNO ZAMORETE POTOVATI V STARIKRAJ
imeti morate potni list ali pos od konzula. Ravno tako morate tudi imeti potrdila in izkaznice, da ste zadostili določbam dohodninskega zakona (Income Tax). Ako prideš brez tega v New York, imate samo nepotrebno zitnost. Valedtega je najbolje, da si to že pre uredesti, in v tem slučaju se obrnite na mena in jaz. Vam budem zadevo povoljno ureabil. Izdelujem tudi vse v notarski posel spadajoča dela.

ANTON ŽBASNÍK, Javni Notar,
sous 120 Bækewell Building, Pittsburgh, Pa. — Corner Diamond and Grand Sts.
(Napred Court House).

(18-20-12)

Le v izobrazbi

je moč naroda!

Sprejeli smo in priobčamo:

P. n.

Poljanska dolina je dala Slovenci celo vrsto slavnih mož. Tu je med drugim tudi dom nositelja naprednih misli, našega zasluzenega pisatelja in politika dr. Tavčarja. Poljanci so nadarjeni in za kulturo dovrzeto ljudstvo. V Gornej vasi so si naprednjaki ustavili "Narodno čitalnico" ki se lepo razvija in obeta postati ognjišče napredka in izobrazbe. Manjka pa "Čitalnici" lastne strehe. Za vse dobro in lepo dovrzeti prebivalci so se lotili načrta, da si zgradijo svoj dom prosvete, kjer bi poleg "Čitalnice" dobil varno zavjetje tudi smuči "Sokol". S tem bi se ustvaril "Sokolski most" skozi vso Poljansko dolino. Obe društvi bi krepko delovali na to, da vsa Poljanska dolina res narodno zavedna, da bo Šušteršičev duh za vedno zamrl, da prodre zgodlj jugoslovanska misel. Čitalnica in Sokol bodo skrbela za duševno in telesno izobrazbo zdravega naroda v Poljanski dolini s časopisi, knjigami, prirejanjem iger, televadbe itd.

Z lastnimi močmi pa si vrli Poljanci ne morejo uresničiti prelepega in idealnega načrta. Zanašajo pa se na vseslovensko vzajemnost in požrtvovostnost, na prav razumevanje naše javnosti. V tem pričakovanju si usenja podpisani pripravljalni odbor stavit z iskreno prošnjo za blagohotni prispevki za kamem naši narodni zgradbi. Čitalnica v Sokolu bodo skrbela za duševno in telesno izobrazbo zdravega naroda v Poljanski dolini s časopisi, knjigami, prirejanjem iger, televadbe itd.